

Projektnamn: Håll värmen och ha tillgång på vatten vid elavbrott

Projektidé och utförande:

När elen försvinner blir det kallt i Sverige.

Merparten av alla fastighetsägare är nämligen beroende av el för sin uppvärmning. I detta projekt har vi försökt att samla bra råd och tips för att hålla värmen även utan el.

Villaboende & värme

Vi delar upp villakunderna i de som har vattenburen respektive luftburen värme. Om du i ditt hus har en öppen spis, braskamin eller tillgång till en fotogen-/gasolkamin så är dessa mycket bra att använda som "nödvärme" vid ett elavbrott. Dessa kan givetvis även användas som komplement till alla övriga nedanstående uppvärmningssystem. Har du ett hus med vattenburen värme så kan du ha olika typer av energikällor.

Det kan vara till exempel: elpatron, ved/pelletspanna, oljepanna, värmepump eller fjärrvärme.

Vattenburen el/elpatron

Om du har vattenburen el kan det vara ganska svårt att skaffa ett reservverk för att förse elpatronen med el i tillräcklig omfattning.

Råd: Skaffa en gasol- eller fotogenkamin till "nödvärme".

Ved-/pelletspanna

Om du har en vedpanna eller en pelletspanna så bör du fundera på med vilken hjälp ditt vattenburna system cirkulerar. Det vanligaste är här system med en eller flera cirkulationspumpar som alltså är beroende av el.

Råd: Skaffa en nödströmsanläggning till cirkulationspumparna. Nästa sak du bör fundera på är om din panna innehåller någon form av elektrisk eller elektronisk styrning. Är det så bör du även förse denna med nödström, kanske med hjälp av ett enklare reservverk.

Vid pelletseldning är det viktigt att fundera över inmatningen.

Oljepanna

Har du oljepanna kan du tänka på motsvarande sätt som i exemplet med ved-/pelletspanna ovan.

Kolla hur systemet cirkulerar, kolla hur oljan kommer till pannan och vilka styrningar eller elektronik som måste ha el.

Värmepump

I det fall du har en bergvärmepump eller mark-/sjövärmepump kan du i många fall köra denna i ett sorts nödläge vid ett elavbrott. Berg/mark/sjövärmearnäggningen har ofta flera effektsteg på elpatronen som finns i anläggningen. Det vanligast förekommande är att elpatronens effektsteg är 3–6–9 kW. Du kan alltså köra systemet i läge 3 KW om du då har ett reservverk på drygt 4 kW om du anordnar en inkoppling för detta samt även för cirkulationspumpen i systemet. Det yttre elnätet måste i detta fall kopplas bort helt.

I princip gäller samma förutsättningar för dig som har en frånluftsvärme anläggning, samråd med leverantören av värmesystemet samt behörig elektriker om hur du kan göra.

I det fall du har en luft-vatten värmepump så tvingas du i de flesta fall skaffa ett reservverk för att kunna få värme. Normalt krävs i detta fall ett reservverk i dimensionen 10–12 kW för att klara ett elavbrott. Detta gäller vid temperaturer under cirka –10 grader, då denna typ av anläggning helt går på elpatron drift.

Fjärrvärme

Här är rådet att kontakta fjärrvärmeleverantör och fråga vad som ska göras. Fråga om hur huset ska ta emot värme från fjärrvärmeverket, kanske är det nödvändigt med en nödströmsanläggning för att driva värmecirkulationen.

Luftburen värme

Har du ett hus med direktverkande elvärme eller luft-luft värmepump kan ett mindre reservverk på 2–3 kW ofta lösa dina problem med uppvärmningen.

Direktverkande el

Har du direktverkande elvärme kan du med ett mindre elverk köra enstaka eller flera element i huset med hjälp av ett reservverk.

Luft-luft

En luft-luft värmepump kan i de flesta fall drivas med ett mindre elverk i storleken 2–3 kW. Dock klarar inte en luft-luft värmepump av att förse ditt hus med tillräcklig värme vid lägre utomhustemperaturer än –10 grader. Vid låga temperaturer kan en bättre lösning vara att köra reservverket mot vanliga el-element eller till en eller flera värmefläktar om du har tillgång till sådana.

Pellets kamin

Pellets kaminen börjar bli allt vanligare i våra nybyggda villor där den används som ett komplement till någon annan typ av uppvärmning, exempelvis elvärme.

Fördelen med en pellets kamin jämfört med en vedkamin är att pelletsen matas fram från ett litet förråd till förbränningen automatiskt. Om du vill att din pellets kamin även ska fungera vid elavbrott så bör du rådgöra med din kaminleverantör och behörig elektriker om vad du bör/kan göra för att ordna detta.

Villaboende & vatten

Vid ett elavbrott är även vattentillgång viktigt. Ute på landsbygden finns det på äldre fastigheter ganska ofta en manuell vattenpump. Lösningen med handpump är dock ej så vanlig i tätorter.

Egen brunn

Med egen brunn menas även de som har en servitutsandel i grannens eller byns brunn eller liknande. För dessa gäller att man kollar om man i första hand kan få upp vatten med hjälp av en handpump eller med hjälp av hink. Nästa steg är att kontrollera vilken eleffekt den vanliga vattenpumpen behöver. Kan man driva pumpen med ett enklare reservverk så är detta givetvis en tänkbar lösning.

Kommunalt vatten

Har du kommunalt vatten så är det oftast inga problem att få vatten i de fall där det kommunala vattnet är elavbrottssäkrat.

Dock ska du som har ett högt beläget hus kontrollera om du har en vattenpump för att ”lyfta upp” vattnet till ditt hus. Har du det så kan denna pump ”elavbrottsäkras” .

Resultat (vad lärde vi oss?):

Det är viktigt att man är förberedd när det blir förberedd annars kan man få frysa och inte kunna få vatten. Allmänheten i Sverige idag är inte medvetna om vilken sårbarhet som finns inbyggt i vårt stora elberoende.

Projektet har försökt att skapa en lathund som ska göra det lättare för alla att förbereda sig inför nästa elavbrott vad gäller uppvärmning och vattenförsörjning.

Bilder och downloads:

Kontaktuppgifter:

roger.gunnarsson@energikontor-so.com